



نشستی با حضور قائم مقام مدیرعامل، کارشناسان مقاطع، کارشناس امور تربیتی و ورزشی و جناب آقای رضوی در تاریخ ششم مهر برگزار شد، تا زیرساخت‌های فنی و محتوایی را که مجتمع آموزشی برای مجموعه خود انجام داده است، از زبان ایشان بشنویم. این گفت‌وگو در دو بخش انجام شد که در بخش اول مسئولین و کارشناسان مقاطع و آقای سیدحسین رضوی صحبت‌های خود را بیان کردند، و بخش دوم گفت‌وگوی مرجان زارع با آقای رضوی ادامه پیدا کرد و جزئیات آموزشی مورد توجه قرار گرفت. لطفاً درباره زیرساخت‌های آموزش، بسترهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سال تحصیلی جدید و تمهیداتی که برای آموزش اندیشیده‌اید، توضیحات خود را بفرمایید.

رایزنی‌های مختلفی با کارشناسان فن‌آوری و آموزشی اداره کل آموزش و پرورش و مسئولین فن‌آوری موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جوادالائمه و آقای رضوی، شد. با این بررسی‌ها مشخص شد که بیگ‌بلوباتن گزینه بهتری در مقایسه با Adobe connect است که بیشتر در دانشگاه‌ها قابل استفاده است. در نتیجه جمع‌بندی ما این بود برای کلاس آنلاین از نرم‌افزار بیگ‌بلوباتن استفاده کنیم. بیگ‌بلوباتن به علت امکان ضبط کلاس در فضای وب، امکان کار گروهی در کلاس با اختصاص اتاق‌های خاص این کار، کاربری آسان و امکان اتصال آن به سامانه مدیریت یادگیری LMS مدرسه، گزینه بهتری بود. سپس برای انتخاب شرکتی که بتوانیم با آن قرارداد ببندیم، مشورت‌هایی شد. افراد مختلفی مراجعه کردند و توضیحاتی دادند که برخی از آن‌ها یا با مدارس کار نکرده بودند و یا قطع و وصل مکرر اینترنت در همان تست اولیه، باعث شد هم‌کلاسی را انتخاب کنیم. در نتیجه با شرکت «رستاک» سازنده نرم‌افزار «هم‌کلاسی» در اصفهان به توافق رسیدیم که این اپلیکیشن

لطفاً درباره زیرساخت‌های آموزش، بسترهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سال تحصیلی جدید و تمهیداتی که برای آموزش اندیشیده‌اید، توضیحات خود را بفرمایید.

فرشاهی: براساس تجربه سال

گذشته کلاس‌ها و فعالیت‌های مدارس به صورت آنلاین برگزار شد یعنی بیشتر فعالیت‌ها در واتس‌آپ صورت می‌گرفت ولی امسال با توجه به ادامه این روند و مشخص شدن سه وضعیت فرمز، زرد و سفید توسط وزارت آموزش و پرورش، در تابستان به گونه‌ای برنامه‌ریزی کردیم که آمادگی لازم برای این سه حالت را داشته باشیم و با توجه به بسترها و امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری موجود در کشور که شامل: ۱. Skyroom ۲. Bigblue botton ۳. Adobe connect می‌شود،



در زمینه مدیریت مدرسه، ارزش‌یابی، نظرسنجی، یا موارد مالی و برگزاری کلاس آنلاین که در بستر بیگ‌بلو باتن با هم پیوستگی ایجاد می‌کرد. در قراردادی که با این شرکت تنظیم کردیم قرار شد خدمات آنلاین از قبیل پیام‌رسانی، مدیریت، آزمون‌ها و ... را به ما ارائه کنند. در کنار این‌ها وزارت‌خانه هم همواره روی شبکه شاد کار می‌کرد و تا حالا که ششم مهر است مشکل دارد و نتوانسته جواب‌گوی مدارس باشد.

برای آموزش معلمان، آقای رضوی در دوازده مدرسه به دو شکل حضوری و غیرحضوری، آموزش‌های لازم را جهت آشنایی معلمان با روند جدید ارائه دادند، سپس سوالات و مشکلات تدریس مجازی معلمان توسط ایشان از طریق کانال آموزش مجازی پی‌گیری و برطرف شد. پس از تأیید شرکت رستاک، برای آموزش نرم‌افزار هم کلاسی به معلم‌ها، چهار جلسه یک و نیم ساعته با کادر آموزشی و اجرایی به صورت ضمن خدمت آنلاین برگزار شد؛ که خوش‌بختانه روند خوبی داشت و به مرحله اجرایی رسید. سپس به معلم‌ها اعلام شد بر مبنای یادگیری معکوس آموزش‌های خود را به فیلم‌های کوتاه آموزشی و با حجم پایین تبدیل کنند و قبل از شروع کلاس‌ها بخشی از محتوای کتاب را به صورت فیلم‌های آموزشی تهیه و آمادگی لازم را کسب کنند. فعالیت دبستان‌ها بسیار خوب بود و اکنون قبل از این که دانش‌آموز در بستر آنلاین وارد شود، آموزش معلم در بستر آنلاین اتفاق می‌افتد سپس دانش‌آموزان هنگام اتصال در بستر آنلاین بر اساس درس‌های داده شده و تمرینات ارائه شده، اشکالات خود را مطرح می‌کنند. اکنون هشتاد درصد مدارس ما به غیر از دبیرستان دوره دوم، به سمت این نرم‌افزار رفته و کار می‌کنند. هر چند که هنوز هم مشکلاتی وجود دارد، ولی در حال بهبود است.



ابدی: با تشکر از آقای رضوی برای آموزش در بخش ابتدایی و اطلاعاتی که درباره نحوه آموزش کشورهای مختلف در زمان کرونا، در اختیار هم‌کاران ما قرار دادند. در حال حاضر بخشی از آموزش در مقطع ابتدایی با کمک والدین در خانه

انجام می‌شود که بیشتر به صورت آنلاین است. معلم در خانه یا مدرسه از تدریس خود فیلم می‌گیرد و با توجه به برنامه کلاسی مدارس، فیلم‌های ضبط‌شده را هر صبح در فضای مجازی در دسترس دانش‌آموزان قرار می‌دهد و بعد از ظهر پرسش و پاسخ و رفع اشکال، در نرم‌افزار هم کلاسی به صورت آنلاین انجام می‌شود که تقریباً همان روش یادگیری معکوس است. بخشی از فعالیت‌ها هم در برنامه شاد و یا واتس‌آپ انجام می‌شود.



میرزایی نسب: تمام فعالیت‌های گروهی از قبیل صبح‌گاه، نماز جماعت، ورزش و جشنواره‌ها که بستر خوبی برای رشد دانش‌آموزان بودند، در دوران کرونا حذف و باعث ایجاد مشکلاتی از قبیل کسالت، تنبلی، خمودگی و ... در

دانش‌آموزان شده است. از جمله فعالیت‌های صورت گرفته این است که برخی از مدارس صبح‌گاه دارند و بعضی از مدارس محتوا را خودشان درست می‌کنند، بعضی‌ها هم دانش‌آموز را دخیل می‌کنند که باید یکسان‌سازی شود. فعالیت ورزشی که بیشتر جنبه آموزشی دارد عمدتاً به صورت ورزش در خانه است و فقط بعضی از خانواده‌ها برای ضبط فیلم می‌توانند از فضای حیاط یا بیرون استفاده کنند. در مدارس ابتدایی ورزش توبی کمتر استفاده می‌شود که راحت‌تر باشد؛ ولی در دبیرستان که بیشتر ورزش‌ها به صورت حرفه‌ای و در شاخه‌های مشخص مثل والیبال، بسکتبال، فوتبال و ... انجام شده است، کار چندانی صورت نگرفته و در عمل کار کمتری انجام شده زیرا ورزش آن‌ها بیشتر به صورت حرفه‌ای و به شکل مسابقه بوده است و حتی فعالیت ورزشی شطرنج نیز در ایام کرونا در فضای مجازی انجام می‌شد. در نتیجه آموزش‌های صورت گرفته در حیطه ورزشی و فرهنگی به صورت آنلاین است. مشکل بعدی، انجام تمرینات ورزشی توسط دبیران زن است که باید با حفظ حریم شخصی آن‌ها انجام شود به همین دلیل گاهی از کودک خود یا دیگر کودکان می‌خواهند تمرینات را انجام دهند (که ممکن است تمرینات به درستی انجام نشود) و حل این مسایل نیازمند زمان است. هم‌چنین در کلاس حضوری پیشرفت کار مشاهده می‌شد و اشکالات را برطرف می‌کردند ولی متأسفانه با این شرایط، کار دشوار است با این همه باید ورزش را مد نظر قرار دهیم تا از تنبلی و رخوت دانش‌آموزان کاسته شود.

زارع: آقای رضوی شما با توجه به صحبت کارشناسان مقاطع و ارتباطی که به واسطه برگزاری کلاس‌های ضمن خدمت با معلمان دارید، تلاش معلم‌ها را تا این جا چگونه ارزیابی می‌کنید؟ چقدر توانسته‌اند خلأ تدریس را در کنار بحث‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری حفظ کنند؟



رضوی: موفقیت هر معلم در این شرایط به میزان تسلط وی به دانش و سواد تکنولوژیک بستگی دارد. هر معلمی که در زمینه استفاده از نرم‌افزارها، اپلیکیشن‌های موبایلی و کار با سخت‌افزارها مهارت بیشتری داشته باشد قطعاً موفق‌تر

خواهد بود. هم‌چنین هر معلمی که حتی شوق و انگیزه یادگیری این مهارت‌ها را داشته باشد نیز راه خودش را پیدا می‌کند، و قطعاً اگر معلمی نتواند کار خود را با این شیوه پیش ببرد، هم خودش و هم خانواده‌ها از کارش ناراضی خواهند بود. بخش دیگری از موفقیت هم‌کاران در گروهی و استفاده از تجربه و مهارت هم‌کاران دیگر و مشارکت در تولید محتوای مشترک است. بر این اساس در هر مدرسه‌ای که فضای دوستانه و هم‌دلانه‌ای بین معلمان برقرار شده هم‌افزایی خوبی هم صورت گرفته است، معلمان با هم‌فکری یکدیگر محتوای خوبی را تولید کرده یا حداقل این که هم‌کاران در رفع مشکل سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری هم‌کاران دیگر تلاش کرده‌اند.

در مجموع کرونا در کنار روی زشت و بدش، تاثیرات مثبت

و منفی بر آموزش و پرورش داشته است که نتایج آن را پس از بازگشایی مدارس مشاهده می‌کنیم و با تحول جدیدی روبه‌رو خواهیم شد؛ رویکردهای جدید سر بر می‌آورند، معلمان نگاه‌شان عوض می‌شود و دانش‌آموزان به شیوه دیگری رشد خواهند کرد. سال‌ها پیش در فضای جوادالائمه بستری برای آموزش مجازی و معکوس برای معلم‌ها ایجاد شد، تا از نظر سخت‌افزاری و نرم‌افزاری از این شیوه استفاده کنند، که چندان مورد توجه قرار نگرفت. اما در دوران کرونا، نگاه جدیدی به این ابزارها شد و آن‌ها را به خدمت گرفتیم و دیگر نیازی به انتقال محتوا توسط خانواده نبود. هم‌چنین در شرایط فعلی گستره تدریس معلم بیشتر شده است و به مدرسه محدود نمی‌شود. پس از این مدارس هم با یادگیری مقایسه می‌شوند. این که بیان می‌شود مدرسه از لحاظ یادگیری در آموزش سهیم شود یعنی باید یادگیری اتفاق بیفتد و محتوا در بستری مناسب آماده شود. این کار به دو صورت می‌تواند اتفاق بیفتد:

۱. آموزش محتوا به صورت آنلاین ۲. آموزش محتوا به صورت آنلاین. بهترین گزینه این است که ترکیبی از این دو عمل شود. من فکر می‌کنم آموزش مجازی نسبت به سال قبل بهتر شده است پارسال با شروع آموزش مجازی دانش‌آموز را می‌شناختیم و تدریس تا حدودی به انتها رسیده بود و بیشتر محتوا به شکل آنلاین ارسال می‌شد. در آموزش علاوه بر انتقال محتوای درسی و تکلیف، ارزش‌یابی و بازخوردهای آن نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. معلم‌ها با نگاهی نو و واقع‌بینانه پذیرفته‌اند که در این شرایط محتوای خوب و آنلاین ارائه کنند تا دانش‌آموز در هر زمان که خواست بتواند آن را مشاهده و مرور کند. این امر باعث می‌شود بچه‌های ما مستقل‌تر و خودآموزتر شوند که در یادگیری‌شان تاثیرگذار است. در این شرایط والدین انتظار دارند ببینند به چه میزان یادگیری در فرزندشان اتفاق افتاده است، ولی در گذشته چنین نبود زیرا دانش‌آموز پس از این که وارد مدرسه می‌شد، آموزش‌ها را دریافت می‌کرد.

آموزش سه بخش دارد: محتوا، کنجکاوی و ارتباط. یعنی اگر بتوانیم در کلاس محتوای خوبی را منتقل کنیم، کنجکاوی و علاقه‌مندی را تحریک کنیم و ارتباط خوبی داشته باشیم آموزش ما کامل است حال ممکن است سهم این‌ها کم و زیاد شود اما بهترین گزینه این است که سهم سه مورد فوق در کلاس به صورت مساوی اجرا شود. برای آموزش و محتوایی که در قالب فیلم، پاورپوینت یا جزوه است، بستر آنلاین بسنده می‌کند، در بستر آموزش آنلاین می‌توان تا حدی ارتباطات لازم را برقرار کرد. در همین بخش کارکرد مدرسه مشخص می‌شود. بچه‌ها با دوستان‌شان در ارتباط هستند و چون ارزش‌ها، نگرش‌ها و فرهنگ بچه‌ها در مدرسه به وسیله ارتباطات شکل می‌گیرد آموزش آنلاین می‌تواند بخش ارتباطی و فرصت ارتباط دانش‌آموزان با هم و معلم را فراهم کند به صورتی که از یکدیگر سوال می‌پرسند و رفع اشکال می‌کنند.

یکی از خوبی‌های شرایط کرونایی این بود که مدارس بیشتر معلم‌های‌شان را شناختند و با پتانسیل‌ها و نیز مهارت‌های آنان بیشتر آشنا شدند و این شرایط فرصتی فراهم

کرد که بسیاری از معلمان بتوانند توانمندی‌های دیگری از خود را در حوزه مهارت‌های یادگیری الکترونیکی نشان دهند. بعضی از معلمان کم‌سابقه نیز که شاید قبلاً کمتر به کار آن‌ها توجه می‌شد، ولی در این ایام به واسطه انجام فعالیت‌های نو و ارائه محتواهای جدید و خلاقانه بیشتر دیده شدند و نیز از توان و انگیزه آن‌ها در کنار تجربه و کاربلدی معلمان باسابقه استفاده بهتری شد و فرصت هم‌کاری این دو گروه از معلمان در کنار هم بهتر فراهم شد و مدارس به مدارس زنده، پویا و یادگیرنده‌ای تبدیل شدند که شاید پیش از این کمتر این جو را شاهد بودیم. کافی است شما سری به مدارس بزنید تا این پویایی و بالندگی را با وجود نبودن دانش‌آموزان شاهد باشید و با کلاس‌های گشوده‌ای مواجه شوید؛ که در آن‌ها هر معلم با امکانات و دانش تخصصی خود مسئولیتش را انجام می‌دهد و به تولید محتوا و ارائه آموزش‌های خود می‌پردازد؛ ضمن این که همه تجربه‌اش را در اختیار دیگر هم‌کاران قرار می‌دهد و از تجربه دیگران هم بهره می‌گیرد. کاری که پیش از این شاید در این مقیاس و گستردگی در مدارس وجود نداشت. حاصل این وضعیت می‌تواند موجب رضایت خانواده‌ها و آرامش آن‌ها شود. این شیوه آموزش در واقع می‌تواند با کمی اغماض همان یادگیری معکوس باشد که در آن یادگیری را فردی کرده و فرد با سرعت و توانمندی‌های خودش جلو می‌رود در نتیجه آموزش به صورت فردی ادامه پیدا می‌کند و معلم می‌تواند به دانش‌آموزانی که سطح بالاتری دارند محتوای اضافه‌تری بدهد، در عوض به آن‌هایی که ضعیف‌تر هستند محتوای تقویتی و جبرانی دهد تا کار جلوتر برود. البته میزان موفقیت این شیوه‌ها بستگی به ذوق و سلیقه معلم در تولید محتوای مناسب، تلفیقی کردن آموزش دروس، استفاده از شیوه‌های مبتنی بر فعالیت و پروژه و تنوع‌بخشی به شیوه‌های ارائه دروس در فضای مجازی و نیز هم‌راهی دانش‌آموزان دارد.

زارع: الان سوال مهم خانواده‌ها در کل کشور این است که مدارس غیرانتفاعی با مدارس دولتی چه فرقی دارند. چیزی که آن‌ها می‌بینند این است که کلیات محتوای آموزشی اصلی اغلب در نرم‌افزار شاد و واتس‌آپ گذاشته می‌شود اگر مدارس غیرانتفاعی بیشتر از این میزان کاری انجام ندهند خانواده‌ها دلیلی نمی‌بینند که هزینه کنند با توجه به سرمایه‌گذاری روی نرم‌افزار هم کلاسی هنوز خیلی از فعالیت‌ها در واتس‌آپ انجام می‌شود. نکته دیگر این که آموزش معلم در کلاس‌های در بسته اتفاق نمی‌افتد و خانواده به خوبی شیوه معلم و مدرسه را می‌بیند.

رضوی: نتیجه عمل یک پزشک، مهندس یا مکانیک قابل مشاهده است، ولی معلم و مدرسه قدرت فریب بالایی دارند. مخصوصاً تا پیش از این بحران که آموزش پشت درهای بسته انجام می‌شد، کرونا باعث شد این روند تغییر یابد یعنی ارتباط با خانواده‌ها و کمک آن‌ها بیشتر شده و این، هم یک فرصت است برای معلمانی که خوب عمل می‌کنند هم یک تهدید برای معلم‌هایی که خوب عمل نمی‌کنند. اگر والدین مجبور می‌شوند تا از آموزش‌های مدارس دیگر استفاده کنند یعنی معلم‌های ما ضعف دارند. از طرفی بین مدارس مان فاصله است، مدرسه و مدیری که

یادگیرنده بوده، معلم‌هایش هم یادگیرنده شده‌اند. اگر مدارس با این روند هم‌راه نشوند با مشکلات زیادی مواجه می‌شوند و خوب خانواده‌ها هم حق انتقاد دارند.

فراشاهی: این که خانواده‌ها انتظار داشته باشند یادگیری صد در صد اتفاق بیفتد، غلط است. روش‌های آموزش متفاوت است و شامل: آموزش معکوس، آنلاین و ترکیبی می‌شود. روش انتخابی مجموعه ما ترکیبی است و زمان اختصاص داده شده به این آموزش‌ها بر اساس سیاست‌های موجود برای انتقال محتوای آموزشی به‌صورت آنلاین است و برای امور کمک آموزشی و رفع اشکال آنلاین است. ولی مساله مهم و مورد توجه خانواده‌ها این است که چرا همه مطالب به شکل مستقیم و مثل کلاس‌های حضوری اتفاق نمی‌افتد؟ خوب طبیعی است آموزش باید با یادگیری پایدار همراه شود. در نتیجه پاسخ دانش‌آموز به سوالات به‌صورت اطلاعات دانشی نیست که از نقاط ضعف آموزش‌های ما در آموزش و پرورش، همین ناپایداری آن و فراموشی مطالب پس از امتحان است. اگر محتوای تکلیف و ارزیابی ما تغییر پیدا کند این آموزش‌ها پایدار می‌شود. تکالیف باید به‌صورت پروژه‌ای تعریف شوند و دانش‌آموزان جواب آن‌را به‌صورت فیلم و یا کار عملی تحویل دهند.

ابدی: همان‌طور که آقای رضوی فرمودند گام بعد از آماده‌سازی محتوا در بسترهای آنلاین و آنلاین، چگونگی ارزش‌یابی توسط معلم است. احساس من این است که باید سطح بالاتری از یادگیری اتفاق بیفتد یعنی کارهای پژوهش‌محور، تفسیری و سوالات به‌گونه‌ای باشد که بتواند اشکالات را کنار بگذارد و ارزش‌یابی به سمت دیگری برود.

فراشاهی: آموزش از دیگر چالش‌های ارزش‌یابی در فضای مجازی است که لازم است معلمین تغییر روش بدهند و سطح بالای یادگیری دانش‌آموزان را به‌جای سطح دانشی ارزش‌یابی کنند زیرا اگر این اتفاق بیفتد منجر به یادگیری پایدار می‌شود. به طوری که سوالات ارزش‌یابی حالت تحلیلی، استنباطی، پژوهشی، نمودارهای مفهومی و ... به خود بگیرد. دیروز در فضای آموزش آنلاین یکی از مدیران مقاله‌ای را ارسال کرده بود که از خانواده‌ها و دانش‌آموزان خواسته بود از دبیری که مشغول تدریس آنلاین است، شکار لحظه‌ها نکنند زیرا امکان دارد برای معلم اتفاقی بیفتد. برای این مشکلات باید فرهنگ‌سازی شود. در دبیرستان دوره اول که دوازده کلاس دارد خانواده اعتراض می‌کند که چرا فرزندش در روز تنها سه کلاس آنلاین دارد در صورتی که مدرسه در یک روز تقریباً سی کلاس آنلاین دارد. پس خانواده نباید تنها به برنامه فرزند خود نگاه کند باید توقعات‌شان را با توجه به شرایط مطرح کنند، تا معایب رفع شود.

زارع: البته خیلی از خانواده‌ها این موضوع را درک می‌کنند و می‌دانند حل بسیاری از مسایل نیازمند زمان است اما باید خودانتقادی هم داشته باشیم تا بتوانیم بهتر عمل کنیم.

ابدی: آقای فراشاهی اشاره‌ای به شکار لحظه‌ها کردند. تنها مشکلی که الان در مدارس وجود دارد این است که خانواده‌ها تخصصی به شیوه و کیفیت تدریس معلم ندارند و فقط تاکیدشان بر روی اشکالاتی از قبیل قطع و وصلی شبکه است

که این مشکل یعنی ضعف اینترنت در کل سیستم وجود دارد. خانواده‌ها مدارس را با هم مقایسه می‌کنند و کار معلم‌ها را زیر سوال می‌برند. در صورتی که اگر کمی حوصله کنند مشکلات حل می‌شوند.

زارع: از نظرات مشترک خانواده‌ها این بود که از اسفند تا خرداد کم‌کاری مدارس را قبول داشتیم چون پیشینه‌ای نداشتند اما این انتظار وجود دارد که حال با توجه به این که مدارس ما فرصت داشتند باید روی مشکلات تمرکز می‌کردند و با تجربه‌ای که کسب شده بود برنامه بهتری ارائه می‌شد.

ابدی: شاید به این دلیل باشد که مثلاً در تبلیغات مدارس بارها گفته شده معلم‌ها در حال آماده‌سازی مطالب هستند و انتظار داشتند که پانزده شهریور هیچ مشکلی نداشته باشد و به‌جا هم بوده است. متأسفانه مجموعه ما در خرید نرم‌افزار دیر اقدام کرد که به مشکل برخوردیم.

فراشاهی: ما قطعاً این کار را انجام دادیم یعنی در تابستان دوره‌های ضمن خدمت را برگزار کردیم و قراردادمان را با شرکت مذکور بستیم. ولی هنگامی می‌توانستیم از این بستر استفاده و دانش‌آموزان را عضو این گروه‌ها کنیم که کلاس‌بندی مدرسه تمام شده باشد تا اسامی را به شرکت بدهیم. در نتیجه امسال به‌دلیل این که بعضی از مدارس خاص نتایج خود را آخر شهریور اعلام کردند کلاس‌بندی مدارس دیرتر انجام شد و شروع به‌کار برنامه هم‌کلاسی به تعویق افتاد. به همین دلیل هم آموزش و پرورش شروع کلاس‌ها را نیمه شهریور اعلام کرده بود تا بتوانیم برای اول مهر عیب‌ها را شناسایی و رفع کنیم.

زارع: این نکته مهمی است شناسایی و رفع مشکلات. باید عملکرد مدارس خود را به خوبی ببینیم و با شناسایی مشکلات راه‌حل‌های خودمان را پیدا کنیم. نمی‌توان راه‌حل‌های کشورهای دیگر را برای مشکل خودمان به کار ببریم به این امید که می‌تواند برای ما هم مفید باشد.

رضوی: مشکل اصلی ما عدم تعریف درست از واژه‌ها، عنوان‌ها و اصطلاحاتی است که در آموزش مجازی استفاده می‌کنیم و هرکس برداشت خود را به‌عنوان برداشت درست اعمال می‌کند. مثلاً خانواده فکر می‌کند آموزش درست این است که دانش‌آموزی در فلان مدرسه صبح تا بعدازظهر پشت سیستم بنشیند. در حالی که در هیچ‌جای دنیا این‌گونه نیست و آموزش در این دوران آموزش از راه دور است نه آموزش مجازی. طبق تحقیق دانشگاه «آلبرتا» (در کانادا)، بچه‌ها بهتر است تنها پنج ساعت در هفته آنلاین باشند. آموزش مجازی به‌تنهایی در هیچ‌کجای دنیا استفاده نمی‌شود بلکه آموزش‌های‌شان را به‌صورت برگه و جزوه و یا بخشی از آن‌را به‌صورت خودآموزی اجرا می‌کنند؛ در نتیجه باید نگاه خانواده‌ها نسبت به آموزش عوض شود.



حکاک‌زاده: سول من این است اگر این پدیده ده سال قبل اتفاق می‌افتاد ما چگونه شیوه

معلمانی که هنوز به اندازه کافی اطلاعات ندارند دچار اشکال می‌شوند و بیشتر از واتساپ استفاده می‌کنند. در مورد مدت زمان فیلم‌های آموزشی که توسط معلم تهیه می‌شود، توضیح بدهید.

رضوی: استاندارد آموزش در فضای آنلاین مضر یک‌ونیم دقیقه به ازای هر پایه تحصیلی است. یعنی پایه اول یک‌ونیم دقیقه و همان‌طور که پایه‌ها بالاتر می‌رود مضر بی از آن به زمان آموزش اضافه می‌شود. به عبارتی از پایه اول شروع می‌شود و در نهایت به پایه ششم با زمان ده دقیقه می‌رسد. ولی می‌بینیم که آموزش‌هایی که در گروه‌ها گذاشته می‌شود گاه تا چهل یا پنجاه دقیقه طول می‌کشد. هنگامی که محتوای آموزشی یک معلم زیاد است باید آن را بخش‌بخش و در بازه‌های زمانی استاندارد بارگذاری کند.

زارع: بحث دیگر آموزش،

پروژه‌محور بودن و توجه به مهارت‌آموزی است. سال گذشته درس زبان از سرفصل آموزشی مدارس حذف شد و به جای آن سه ساعت یکی برای مهارت‌های زندگی یکی برای قصه‌گویی و یکی هم برای فعالیت‌های تکمیلی معلم در نظر گرفته شد که امسال از برنامه‌ها حذف شده است.

رضوی: مهارت‌های زندگی بیشتر از جنس عمل است که باید بررسی شود.

زارع: به دلیل جدید بودن شیوه‌های تدریس و مشکلات متعددی که هنوز در اول راه وجود دارد معلمان بیشتر ریاضی و علوم و فارسی کار می‌کنند و کمتر به بحث مهارت‌های زندگی می‌پردازند. در شیوه آموزش معکوس و آموزش غیرحضوری که الان با آن مواجه هستیم معلم تاثیرگذاری زیادی دارد به عبارتی جایگاه او از پایین هرم آموزش به راس هرم آموزش رفته است.

رضوی: الان باید همه نگاه نقادانه داشته باشند و راه‌کارهای خود را ارائه دهند. جوادالائمه باید یک چیز بیشتری برای ارائه داشته باشد. نباید آخر سال خانواده بگوید کار خاصی هم انجام نشد. سیستم باید ارزیابی بکند مثل رانندگانی که پشت ماشین‌شان نوشته «رانندگی من را چگونه ارزیابی می‌کنید؟»

زارع: خانواده‌ها در شرایط فعلی بیش از پیش موثر هستند و ولی سطوح فرهنگی متفاوتی دارند و برخی نمی‌توانند به فرزندشان در مواقع لزوم کمک کنند، برخی اهمیت نمی‌دهند، مواردی هم هست که بچه‌ای شرایط خاص دارد مثلا بیش‌فعال است و نیاز به مشاور دارد.

رضوی: به همین دلیل در فنلاند به سمت آموزش مجازی نرفتند. چون در وهله اول بچه‌ها در مدرسه یاد می‌گیرند و در وهله دوم نیازهای مشاوره‌ای بچه‌ها باید در مدرسه برطرف شود. مثل بیش‌فعال‌ها و یا کسانی که اختلالات یادگیری دارند

آموزش را اداره می‌کردیم، آیا جریان تعلیم و تربیت مدرسه را تعطیل می‌کردیم؟ سوال بعد این است که اگر این جریان و عدم حضور دانش‌آموزان در مدرسه تا ده سال آینده نیز ادامه پیدا کند ما چگونه عمل خواهیم کرد؟ نقش تربیتی، الگویی، گروهی، فعالیت تربیتی و ورزشی را چگونه به‌طور علمی و صحیح وارد کنیم؟ سال گذشته مدارس را جور دیگری اداره کردیم ولی امسال بسیار متفاوت است و سوال بعدی اگر این جریان ادامه پیدا نکند آیا مدارس ما به شیوه قبلی اجرا می‌شود؟ به نظر می‌رسد با تجربه حاصل شده رشد، توسعه و کارآمدی بیشتری را شاهد خواهیم بود. امسال چرخشی در شیوه ارزیابی کنکور نداشتیم، هرروز کنکور به تاخیر می‌افتاد و در بعضی از رشته‌ها بسیار سخت بود. به نظر من باید آموزش‌ها به صورت فردی پیش برود تا دانش‌آموزها توانمند شوند. مساله قابل توجه این است که استاندارد خاصی برای زمان برگزاری کلاس‌های آنلاین و آنلاین نداریم تا خانواده‌ها بتوانند مقایسه صحیحی داشته باشند و این سوال جدی است که باید روان‌شناسان و متخصصین تعلیم و تربیت و برنامه‌ریزان درسی به آن پاسخ دهند و استاندارد را برای مقاطع مختلف با انعطاف ده درصد مشخص کنند. بحث بعدی این است که در گذشته معلم مثل کلیدی که قفل را باز می‌کند رمزگشا بود و در ارتباطات و با روان‌شناسی‌های فردی و فعالیت گروهی، بچه‌ها را در جایگاه خودشان قرار می‌داد. یکی از والدین به من می‌گفت خودم و همسرم پزشک هستیم و تمام امیدمان به مدرسه‌ای است که این روزها فروریخته. پس بچه‌ها و مدارسی که تجهیزات مناسبی ندارند از عدالت آموزشی برخوردار نخواهند شد مدرسه‌ها قطعاً باید به سمت و سویی بروند که در کنار بخش نرم‌افزاری و سخت‌افزاری روابط اجتماعی را نیز در نظر بگیرند.

بخش دوم:

زارع: یادگیری معکوس آن‌طور که باید در زمان خودش اتفاق می‌افتد؟ طبق گزارش‌ها، معلم محتوای آموزشی را صبح در گروه می‌گذارد. بهتر نیست از روز قبل گذاشته شود که دانش‌آموز فرصت بیشتری داشته باشد؟

رضوی: معلم باید محتواهای آنلاین را از قبل در اختیار بچه‌ها قرار دهد تا زمان کافی برای بررسی و فهم آن داشته باشد. محتوا را به دانش‌آموز بدهیم و بگوئیم خودت را ارزیابی کن. بچه‌های من روزهای اول از هشت صبح تا ده شب کار می‌کردند، ولی این درست نیست و این برای خود معلم هم بد است.

زارع: ارتباط بین بچه‌ها چگونه باید اتفاق بیفتد؟

رضوی: در بستر هم‌کلاسی یا بیگ‌بلوباتن این امکان وجود دارد که معلم بچه‌ها را به شکل اتفاقی گروه‌بندی کند و کلید شروع را که می‌زند، گروه‌ها وارد اتاق‌های مختلف شوند و با هم بحث و گفت‌وگو کنند. اگر معلم برنامه داشته باشد می‌تواند خوب عمل کند. مثلاً فلانی جواب‌هایت را بخوان تا بقیه هم ببینند درست نوشتند یا نه. اگر محتوا در فضای آنلاین خوب ارائه شود روند آموزش به خوبی اتفاق می‌افتد.

زارع: آن دسته از معلم‌هایی که اطلاعات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری لازم را دارند، توانسته‌اند خانواده‌ها را هم آگاه کنند و همه از هم‌کلاسی استفاده می‌کنند، ولی

مثلاً خانواده فکر می‌کند آموزش درست این است که دانش‌آموزی در فلان مدرسه صبح تا بعدازظهر پشت سیستم بنشیند. در حالی که در هیچ‌جای دنیا این‌گونه نیست و آموزش در این دوران آموزش از راه دور است نه آموزش مجازی.

و یا بچه‌های استثنایی که نیازهای ویژه‌ای دارند. حتی عدم فعالیت و تحرک بچه‌ها یک مشکل است که باید دیده شود. مثلاً پسر من ماه‌ها فوتبال بازی نکرده است در حالی که پیش از این مدام در مدرسه بازی می‌کرد.

زارع: تجربه بازی با دوستان بر روابط و سلامت جسمی بچه‌ها اثرات مثبتی دارد. معلم‌ها می‌توانند سرگرمی‌های هدفمندی را طراحی کنند تا علاوه بر ایجاد فضایی متفاوت با شخصیت بچه‌ها و روحیات‌شان آشنا شوند.

رضوی: در گفت‌وگویی که با خانم «لیلی زاهدی» از آمریکا داشتم، ایشان گفت، من نیم ساعت اول کلاس فقط متنی را می‌خوانم تا بچه‌ها مطالعه آزاد داشته باشند و درس، بعد از این فعالیت بدون مقدمه شروع می‌شود چون ذهن‌شان برای حضور در کلاس آماده شده است پس این می‌تواند تجربه خوبی باشد. زارع: این‌جا است که خلاقیت معلم و هنر معلم به کمکش می‌آید و معلمی که هنر و خلاقیت داشته باشد و روان‌شناسی بداند با معلمی که فقط آموزش و رضایت والدین و مسئولین برایش مهم است، فرق دارد. معلمی بدون مهربانی و درک بچه‌ها نمی‌شود، در دبیرستان توجه به این موارد کمتر است و به بعد احساسی دانش‌آموز توجه چندانی نمی‌شود، برخی از معلم‌ها فقط بر تدریس محتوا تمرکز می‌کنند. در صورتی که معلم باید بتواند با دانش‌آموز مقطع دبیرستان هم با توجه به ویژگی‌های خاص سنی‌ای که دارند، رابطه دوستانه‌ای برقرار کند.

رضوی: برخی اوقات معلم نگاه کنتراتی دارد و فقط می‌خواهد آموزش را تمام کند و تنها برخی بچه‌ها را به اسم و فامیل می‌شناسد؛ ارتباط خیلی مهم است. اگر کنکور را بردارند هیچ‌کدام از بچه‌ها سر کلاس نمی‌روند مگر این‌که کلاس جذابیت داشته باشد.

زارع: شیوه خودارزیابی در شرایط کنونی باید چگونه باشد؟

رضوی: فرصت خوبی است و ارزیابی بیرونی خیلی جواب نمی‌دهد. وقتی ارزیابی از بیرون اتفاق بیفتد فرق می‌کند. حدیث داریم «حاسبوا قبل ان تحاسبوا». خود ارزیابی کنیم، تا کی می‌خواهیم بالای سر بچه‌ها باشیم.

افغانستان برای بچه‌ها دستورالعملی به نام «خودآموزی» مشخص کرده که خیلی جالب است، این‌که بچه‌ها یاد بگیرند چطور خودشان بخوانند. چون مجبور بودند خودشان بخوانند و فرصت کروناپی برای بچه‌های ضعیف آن‌ها را مستقل تر خواهد کرد که به نفع خودشان است. یکی از خوبی‌های جوادالائمه این بوده است که دوره‌های مختلف آموزش ضمن خدمت برای به‌روز شدن معلم‌ها برگزار کرده و می‌کند. اما آیا این‌که دوره‌ها اثرگذار بوده‌اند یا نه مهم است آیا معلم‌ها در عمل محتواهای آموخته شده را اجرا می‌کنند؟ فیلمی دارم معلم روی تخته هوشمند با ماژیک روی آن درس می‌دهد!

زارع: بله. خوش‌بختانه مدیران مجموعه سعی‌شان بر این است که برای بهتر شدن قدم بردارند، کارهایی هم می‌شود اما باید دید وقتی یک دستورالعمل به مدارس ابلاغ می‌شود تا چه میزان اجرا می‌شود. این‌جا نکته مهم انگیزه درونی معلم برای تغییر است؟ برای رسیدن به یک مجموعه یادگیرنده باید در اولین قدم یعنی گزینش معلم دقت شود وقتی فردی که صرفاً برای حقوق‌بگیری و بیمه‌شدن معلم شده است، انگیزه تغییر ندارد و طبیعی است که در برابر یادگیری مقاومت کند.

رضوی: این بخشی از آن دیده‌شدن است که اشاره کردم. مثلاً خانم ایکس در مدرسه‌ای زحمت می‌کشد و وقت می‌گذارد زنگ می‌زند، پی‌گیری می‌کند، آیا شما دیده‌اید که به ایشان پول اضافه یا اینترنت اضافه داده شود یا کارانه بیشتر؟ نه. وقتی یکی با انگیزه و تلاش کار می‌کند باید دیده شود و همه به یک چشم نباشند.

زارع: سوال خوبی است؛ امیدوارم که مدیران با نگاه منصفانه و دقیق خود معلمان با انگیزه را تشویق و معلمان کم‌انگیزه را به چرخه معلم یادگیرنده-دانش‌آموز یادگیرنده، وارد کنند.

سپاس از شما که در این شرایط جهت بهبود آموزش با مجموعه ما همراه شدید و وقت و دانش خود را در اختیار ما گذاشتید.

